

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ
ĮSTATYMO NR. XIII-2166 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-3621, LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO NR. VIII-1871
12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3622, LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO Nr. XIVP-3623 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGAUS
EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 11 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO Nr. XIVP-3624**

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. balandžio 30 d. sprendimo Nr. SV-S-1385 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 10–13 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3621 (toliau – SŽNSĮ projektas), Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3622 (toliau – RĮ projektas), Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3623 (toliau – KĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3624 (toliau – SEAKĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) siektiui – nustatyti vienodą ir aišką išorinės reklamos kelių apsaugos zonose teisinį reglamentavimą, išorinės reklamos kelių apsaugos zonose specialiuosius reikalavimus nustatant viename teisės akte, kituose pateikiant atitinkamas nuorodas į jį ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui nurodytus projektus patobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Sąvokos „gatvė“ ir „kelio apsaugos zona“ įtvirtintos Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, jų apibrėžtyse nurodyta, kad gatvė yra kelias ar atskiras jo ruožas, esantis miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje, paprastai turintis pavadinimą, o kelio apsaugos zona – abipus kelio briaunų esanti žemės juosta, kurioje ribojama ūkinė veikla. Pabrėžtina, kad kelių apsaugos zona nustatoma siekiant sudaryti saugias eismo sąlygas (Kelių įstatymo 12 straipsnis). Valstybinės reikšmės keliai, įtraukti į Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“, ir esantys miestų, miestelių, kaimų teritorijose, yra laikomi gatvėmis, kaip ir tokiose teritorijose esantys vietinės reikšmės keliai, tačiau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 18 straipsniu, jiems taikomos skirtingo dydžio kelių apsaugos zonos, kuriose ribojama ūkinė veikla, įskaitant visišką draudimą įrengti išorinę reklamą (Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Atsižvelgiant į tai, kad sąvoka „keliai“ apima ir gatves, Įstatymų projektuose siūloma atsisakyti reikalavimų atskirai gatvėms, o nurodyti teritoriją, kurioje būtų taikoma išimtis išorinės reklamos įrengimui kelių apsaugos zonose.

Pažymėtina ir tai, kad įgyvendinant Adresų formavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 2092 „Dėl Adresų formavimo taisyklių patvirtinimo“, 6.4 papunkčio nuostatas daugumai valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelių yra suteikti gatvių pavadinimai, tačiau dėl to keliai gatvėmis netampa (neužstatytose teritorijose didžioji dalis valstybinės reikšmės kelių įrengti pagal užmiesčio keliams, o ne gatvėms taikomus reikalavimus, be to, transporto priemonių eismas organizuojamas kaip teritorijose, esančiose už gyvenviečių ribų, ir t. t.).

Siekiant išvengti situacijų, kai išorinę reklamą būtų leidžiama įrengti visų kelių, kuriems yra suteikti gatvių pavadinimai nepriklausomai nuo to, kad jie nėra gyvenvietėse, apsaugos zonose, taip pat atsižvelgiant į tai, kad SŽNSĮ projektu siekiama leisti išorinę reklamą įrengti kelių apsaugos zonose tik gyvenvietėse (sąvoka „gyvenvietė“ įtvirtinta Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, jos apibrėžtyje nurodyta, kad gyvenvietė – namų pristatyta teritorija, kurios pradžioje keliai pažymėti ženklais „Gyvenvietės pradžia“, o pabaigoje – „Gyvenvietės pabaiga“), susisiekimo ministro nustatyta tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą (derinimą) numatomai veiklai, taip pat siekiant aiškesnio išorinės reklamos kelių apsaugos zonose teisinio reglamentavimo, siūloma patikslinti SŽNSĮ projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) įrengti išorinę reklamą, išskyrus atvejį, nurodytą šio straipsnio 2 dalies 6 punkte;“.

Taip pat atitinkamai siūloma pakeisti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) gyvenvietėse įrengti išorinę reklamą;“.

Atitinkamai patikslintą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 6 punktą siūloma dėstyti 7 punktu:

„7) kelių apsaugos zonos dalyje, sutampančioje su kelio juostos dalimi, organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu, vykdyti prekybinę veiklą ir (ar) kitus darbus, nenurodytus šios dalies 1–6 punktuose.“

2. Atsižvelgiant į tai, kad siekiama išsamius reikalavimus ir draudimus reklamos įrengimui keliuose įtvirtinti Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme, dėl išorinės reklamos įrengimo kelių apsaugos zonose, pateikiant nuorodą į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą, o Kelių įstatyme ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme pateikiant blanketines nuorodas į šiuos įstatymus ir siekiant siūlomo teisinio reglamentavimo aiškumo ir sistemiškumo, siūloma:

2.1. Patikslinti RĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Reklamos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) keliuose, virš kelių, kelių juostose ir kelių apsaugos zonose, išskyrus atvejus, nustatytus Lietuvos Respublikos specialųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme. Išorinę reklamą įrengti taip pat draudžiama kelių apsaugos zonose gyvenvietėse, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemonės, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, kelti pavojų eismo dalyviams. Draudžiama naudoti išorinę reklamą, imituojančią kelio ženklus ir (ar) naudojančią kelio ženklų simboliką;“.

2.2. Patikslinti KĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Kelių įstatymo 13 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Išorinės reklamos įrengimo keliuose, virš kelių, kelių juostose ir kelių apsaugos zonose reikalavimai ir ribojimai nustatyti Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.“

2.3. Patikslinti SEAKĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Išorinės reklamos įrengimo keliuose, virš kelių, kelių juostose ir kelių apsaugos zonose reikalavimus ir ribojimus nustato Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas ir Lietuvos Respublikos specialųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas. Išorinė reklama, įrengta pažeidžiant nustatytus

reikalavimus, turi būti nuimta, nugriauta ar išardyta jos savininko arba įrengusių asmenų lėšomis, neatlyginant nuostolių.“

3. Paminėtina ir tai, kad galiojančiose Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, Reklamos įstatymo, Kelių įstatymo ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo redakcijose dalis vartojamų sąvokų (pavyzdžiui, „išorinė reklama“) ir Įstatymų projektuose vartojamų sąvokų, pavyzdžiui, „gyvenvietė“, minėtuose teisės aktuose nėra nurodyta, taip pat nėra nuorodų į atitinkamus teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, siūloma:

3.1. Papildyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 2 straipsnio 54 dalį nuorodomis į Reklamos įstatymą ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymą.

3.2. Papildyti Reklamos įstatymo 2 straipsnio 19 dalį sąvoka „gyvenvietė“ – kaip ji apibrėžta Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme.

3.3. Papildyti Kelių įstatymo 2 straipsnio 22 dalį Lietuvos Respublikos reklamos įstatymu.

4. Kadangi Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta išimtis pastatams, susijusiems su kelių transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu, tačiau šio straipsnio 2 dalyje nenurodyta, kad ji galima tik susisiekimo ministro nustatyta tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą, siūloma patikslinti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatą, kad statyti, rekonstruoti statinius ar įrengti įrenginius, įskaitant pastatus, kurių statyba nėra draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, būtų leidžiama tik susisiekimo ministro nustatyta tvarka gavus kelio savininko ar valdytojo pritarimą, t. y. visų statinių (įskaitant tuos, kurie susiję su kelių transporto priemonių ir eismo dalyvių aptarnavimu) kelių apsaugos zonoje statyba, jei ji nėra draudžiama, turi būti suderinta su kelio valdytoju, taip pat pakoreguoti SŽNSĮ projekto 1 straipsnio 2 dalimi keičiamo Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) statyti, rekonstruoti statinius ar įrengti įrenginius, įskaitant pastatus, kurių statyba nėra draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, taip pat laikinus sniegą sulaikančius įrenginius rudens, žiemos ir pavasario laikotarpiais;“.

5. Atsižvelgiant į tai, kad dėl siūlomų Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimų reikės pakeisti Pritarimo projektui ar numatomai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353 „Dėl Pritarimo projektui ar numatomai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo patvirtinimo“, siūloma nukelti 2024 m. liepos 1 d. numatytą Įstatymų projektų įsigaliojimą 2024 m. lapkričio 1 d., o SŽNSĮ projekto 2 straipsnį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2024 m. lapkričio 1 d.
2. Susisiekimo ministras iki 2024 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą.“

Ministras Pirmininkas

Susisiekimo ministras